

10 JAAR HOUSE

1988 was het Jaar van de Doorbraak. House overspoelde ons land. Het bleek niet zomaar een stroming. House groeide uit tot een subcultuur en is niet meer weg te denken. Tien jaar en 630.720.000 bpm later blikt BG terug op deze woelige periode.

Dat doet zij in twee delen samen met Eddy de Clercq (dj), Gert van Veen (muzikant/journalist), Ted Langenbach (kunstenaar, feestorganisator), Kim Tuin (directrice boekingsburo Barkers) en Noot Adelaars (drugsonderzoeker/schrijver). Vanuit hun verscheiden invalshoeken geven zij een visie op de ontwikkeling van de muziek, het feest, het drugsgebruik, de business, de media en al wat meer onder die wijd uitgeklapte houseparasol schuilgaat. Ook wordt stilgestaan bij de invloed van house op hun persoonlijke ontwikkeling. Blik mee met het beschouwende - soms stralende, dan weer lede - oog van de meesters.

EDDY DE CLERCQ (42) > DJ

Achtergrond.

'In 1977 belandde ik in Amsterdam. Ik begon als dj in de Brakke Grond, waar ik pure disco draaide. Al snel organiseerde ik mijn eigen feesten. Op de maandagavond kwamen daar zo'n drieduizend man op af. In 1981 opende ik De Koer, een decadente speelplaats. Daar draaide ik onder andere new wave, punk en disco. In 1983 ging de tent dicht. Van 1984 tot 1987 had ik een eigen clubavond in Paradiso: de Pepclub. Daar draaide ik vooral obscure funk, acid-jazz en latin. In 1986 begon ik met house te experimenteren. Het sloeg aan. In hetzelfde jaar richtte ik RoXY op. Vijf jaar lang was ik eigenaar en muzikaal creator van de

club, die als eerste house als volwassen presenteerde. Ik had een duidelijke visie waarin house, new beat, techno en acid een belangrijke rol speelden. De tegenwerking was echter enorm. House is nooit geaccepteerd door de bedrijfsleiding, het personeel en de collegae van RoXY. 'Het zal wel weer een stokpaardje van Eddy zijn,' dacht men. Ik wees erop dat house populair was in London. Ook nam ik mensen mee naar discotheek Boccaccio in België om te laten zien dat new beat daar aansloeg. Waarom zouden wij wachten en pas achteraf op die trein springen? Uiteindelijk is het me gelukt. Maar ik vond het een vermoeiende strijd. Alsof ik in mijn eentje de wassende zee tegenhield. Ik voelde mij net Hans Brinkers. In 1991 stopte ik bij RoXY. Ik verruilde Amsterdam voor het Italiaanse Riccione. Ik was gevraagd om daar als gast-dj in club Cocorico ('de haan die kraait') te draaien, de club van Italië. De timing was perfect. Het was nieuwjaarsochtend 1992, zes uur. Alle dj's hielden een pauze en ik mocht een uur opvullen. Het werden

er zes. Nonstop. Vijfduizend Italianen gingen uit hun dak. In één klap had ik het gemaakt. Ik ben gebleven. Ik pushte een bepaalde stijl die daar onbekend was, en werd meteen gezien als een man die iets eigens liet horen. Na drie jaar keerde ik terug naar Holland.'

Tendens.

'In 1986 was house trendy. Vijf goeie jaren volgden. Toen begon de vervlakking. Nieuwe muziekstromingen zijn niet meer dan herhalingen. En de oorspronkelijke ideeën van toen worden nu nog steeds uitgemolken: op elk feest zie je dezelfde line-up en dezelfde opzet - candygirls, travestieten, danseressen. Daar betaal je dan F 50,- voor. De commercie heeft een deel naar de klote geholpen. Het ging om zakkenvullen. En steeds meer om pillen, speed en keihard beuken. De subtiliteit en het familiale gevoel waren verdwenen. Mede daarom ben ik weggegaan. Ik ben teruggekomen omdat Nederland mijn basis is van waaruit ik internationaal kan werken. Maar ik kom hier weinig concepten tegen waarmee ik aan de slag wil. Lie-

"House is een aanduiding van een state of mind. Het gaat niet zozeer meer om de muziek als wel om het beleven ervan."

ver doe ik mijn eigen ding, zoals in het Testlab in De Kroon (Chemistry), waar ik met geuren werk. Ik houd mij al jaren bezig met aroma-therapieën. Geuren spelen nu eenmaal een steeds grotere rol in mijn leven. Ze roepen herinneringen op. Net als muziek dat doet. In het Testlab gaat het niet alleen om muziek en licht, maar om een combinatie van elementen die alle zintuigen prikkelt.'

Uitgaan.

'Vroeger was ik spontaner. Ik ging wel zes dagen per week uit. Nu richt ik mij meer op mijn vak. Ik probeer meer overdag te doen. Als tegenwicht voor de nacht. Dat ik niet als een zombie door het leven ga. Bovendien ben ik rustiger geworden, en zijn de feesten misschien minder leuk geworden. Niet allemaal. Er gebeuren goeie dingen in de Silo, Club de Ville, Waakzaamheid en Chemistry. En MTC. Dat is weliswaar net zo formule-achtig als andere clubs en organisaties, maar het wordt op een perfecte manier uitgevoerd. Daardoor oogt het spontaan. Je bent op de meest comfortabele en professionele manier uit. Ik houd niet van clubs en evenementen waar geen greintje avontuur in zit. Als het innoverend en sprankelend is, blijf ik tot mijn honderdste uitgaan. Maar als het slechts een formule is die tot in den treure toe wordt herhaald... Ik heb geleerd om daar door heen te kijken en de kwaliteit te ontdekken. Ik ben verder dan de meeste uitgaanders.'

Trends

'Ik geloof niet in trends. Je bent trendy of je wilt trendy zijn. Be's and wanna be's. Ik ben een be. Anders

zou ik achter de feiten aanhollen, wat ik nooit heb gedaan. Als je het niet hebt, moet je het zelf creëren. Ik heb altijd geloofd dat ik als dj een plek in een club in Amsterdam zou vinden. Die Club heb ik nooit gevonden, ik heb hem opgebouwd. Om daar mijn ding te doen. Ik heb mijn droom verwezelijkt. Ik geloofde in een beter nachtleven en heb daar actief aan gewerkt. Mijn grootste kritiek op jongere dj's die zeuren dat ze de kans niet krijgen, is dat ze passief zijn. Als je echt iets wil, dan creëer je het zelf. Er zijn voorbeelden zat - Lady Aïda, Remy, Angelo...'

Relatie

'Ik vind dj geen ideaal beroep om een relatie te hebben. Je moet veel alleen op pad. Reizen, draaien, bijslapen... Het kan wel, maar dan moet mijn partner iemand zijn die zelfstandig opereert en van buiten mijn wereld komt. Dan kan je elkaar aanvullen. Ik geloof in tegenstellingen. Mijn vriend is psychater. Verstandelijk niveau. Mensen uit de uitgaanswereld zijn meestal vriendjes of vriendinnetjes voor één

nacht - hello, goodbye. Bovendien is het als dj moeilijk in het nachtleven een gelijkwaardige partner te vinden, omdat mensen je veel meer zien als iemand die wat heeft bereikt.'

Drugs.

'Drugs vind ik nooit zo'n punt. Ik gebruik wanneer ik zin heb, en dat varieert enorm. Ik heb ruim twee jaar geleden voor het laatst ecstasy gebruikt. Dat is mij toen niet bevallen. Daarom ben ik ermee opgehouden. Maar ik ken de sensatie. Ik snap wat mensen er lekker aan vinden. Ik weet ook op welk uur van de nacht ze bepaalde platen graag horen. Als ze om elf uur binnenkomen, zijn ze om twaalf uur helemaal loos. Daar speel ik op in. Drugs horen bij het nachtleven als zout op een ei. Maar hoe je ermee omgaat, bepaalt hoe leuk het is. Niet iedereen heeft de gave om een balans te vinden. Als ik zin heb om te gebruiken, dan doe ik dat en dan geniet ik ervan. Maar gecontroleerd.'

Toekomst.

'De laatste jaren denk ik daar vaker over na. Moet ik minderen? Wat voor richting wil ik op? Tony Humphries is bijna vijftig en draait nog steeds. Zolang je open staat voor de muziek en de mensen, en energie en zin hebt, kan je doorgaan. Ik merk dat ik het geen drie nachten achter elkaar meer volhoud. En dan ben ik eerlijk genoeg om te zeggen: 'Het is mooi geweest.' De afgelopen twee jaar ben ik het actieve clubwerk gaan minderen. Waarschijnlijk houd ik daar over twee jaar helemaal mee op. Ik zal mijn muzikale kennis dan op een andere manier gaan

doorgeven. Ik wil dolgraag radioprogramma's maken. Ook wil ik mijn platenlabel Aspro meer ontwikkelen.'

House.

'Het fenomeen house is niet alleen meer muzikaal te vertalen. House is een aanduiding van een state of mind. Het gaat niet zozeer meer om de muziek als wel om het te beleven ervan.

GERT VAN VEEN (43) > MUZIKANT EN JOURNALIST

"Het publiek vertegenwoordigt de hele Nederlandse jeugd. Van hooligans tot fashion-vips."

Achtergrond.

'Als recensist van de Volkskrant en oprichter van de techno-house band Quazar ben ik onlosmakelijk met muziek verbonden. Muziek is mijn leven. En dat nam in 1988 een hele spannende wending.'

Tendens.

'Alles is uit één moederschoot ontsproten: RoXY. De eerste jaren waren geweldig. De jaren onder Eddy de Clercq. Hij was veruit de beste dj. Vernieuwend. Iedereen kwam naar RoXY. Velen lieten zich inspireren en zijn vervolgens een eigen kant uitgegaan. Dano is nu onze bekendste hardcore dj, Dylan zit in de jungle, Zki in chemical beats... House splitste zich. Je kan het vergelijken met rock 'n roll, waaruit stromingen als heavy metal en speed metal voortkwamen. Een hard soort house, de latere gabbermuziek, vormde de eerste tak. Uiteindelijk ontstonden wel tien stijlen. In de meeste hoor je de originele sound niet of nauwelijks terug. In clubhouse hoor je in de verte nog een echo van de sound van 1988. Chemical beats staat er verder vanaf. Voor drum 'n bass geldt dat helemaal. In de eerste plaat van Prodigy (1992) zitten dingen die nu drum 'n bass worden genoemd. Die groep is een mooi voorbeeld van de evolutie van de dansmuziek. Prodigy begon als rave-groep. Nu heeft de band ook een rockpubliek. Dansmuziek is ontzettend groot geworden.'

Erkenning.

'House wordt door de rockstroom geïntegreerd. Op alle festivals staat een danstent. Toen Quazar in 1993 twee tours in het rockcircuit had gemaakt, stelde

geeft wat hij in zich heeft.' Maar sinds ik weg ben, zijn de hokjes er weer. Kennelijk eist de commercie dat. Die speelt in op kids die aansluiting zoeken bij een groep. Maar het concept waarbij op 'n avond één muziekstijl voor één soort publiek wordt geprogrammeerd, is achterhaald. Als dat de manier is om dansmuziek te verkopen, dan doe ik daar niet aan mee. Ik vind het een saaie, magere bedoeling. Ik denk dat je stijlen juist door elkaar moet draaien. Dat trekt verschillende soorten publiek, waardoor op de dansvloer een bepaalde spanning ontstaat. Ik zie het in het Testlab. Die diversiteit werkt verfrissend en neemt een bepaalde humor met zich mee. En humor mis ik ten enenmale. Wordt het niet weer eens tijd dat we gaan lachen?'

Mojo voor om Quazar op Pinkpop te laten spelen. Organisator Jan Smeets wilde daar niets van weten. Housemuziek zou verkeerd publiek trekken. Twee jaar later had Pinkpop een danstent. Het dance-virus heeft ook gerenommeerde bands getroffen, zoals U2. En David Bowie. Op zijn laatste plaat werkt hij samen met 'A guy called Gerald', een jungle-producer.'

Media.

'Media hebben het eerste deel van de house ontwikkeling gemist. Sindsdien houden ze de verschijnselen in het nachtleven extra goed in de gaten. Toen achtereenvolgens ambient en easy tune als next big thing naar voren werden geschoven, stortten ze zich er gulzig op. Alle kranten publiceerden grote verhalen. Maar de stromingen bleken niet meer dan een hype.'

Toekomst.

'House begon tien jaar geleden als iets compleet nieuws. Veel mensen vonden er iets in, dat ze nergens anders vonden. Neem nu het succes van New Frontier. Dat festival was direct winstgevend. Dan te bedenken dat Mojo er een paar jaar over heeft gedaan om Lowlands break-even te krijgen. Daaruit blijkt hoe groot de house-stroming is geworden. En ik verwacht niet dat die zo maar verdwijnt. Ook al omdat er zoveel mensen mee bezig zijn. Niet alleen publiek, ook muzikanten en platenmaatschappijen. Alleen Nederland telt al honderden kleine maatschappijtjes.'

Clubscene.

'Elk jaar staat een nieuwe generatie op, die house ontdekt en erdoor wordt meegesleept. Bijna iedereen die je in clubs aanspreekt, zal een ander beginpunt hebben. En voor iedereen zal dat de leukste periode zijn geweest. Als je voor het eerst die kick voelt, dat is als de eerste weken van een verliefdheid. Maar 1988 was het absolute beginpunt, misschien met een aanloopfase van een half jaar. Die frisheid, die nieuwheid is natuurlijk weg. Er moet steeds nieuwe energie worden ingepompt.'

Drugs.

'Drugs werken inspirerend. Net als uitgaan. Als ik twee weken niet uitga, begint het stroef te lopen in mijn hoofd. Ik ben helderder als ik een nacht flink heb gestapt. Ik maak dan makkelijker muziek en schrijf twee keer zo snel. Drugs openen extra luiken in mijn hoofd. Ik streef ernaar om die zelf te openen, zonder drugs. Maar dat is niet makkelijk. Dat verklaart het succes van ecstasy in het algemeen. Ik heb er zelf goed mee kunnen omgaan. Zoals zo velen heb ik er in het begin van genoten. Op een gegeven moment ben ik ermee gestopt. Een logisch patroon, heb ik in mijn directe omgeving gemerkt. Eén van de redenen was dat het me uitputte.'

Relatie.

'Zki woont samen, Angelo ook, Orlando Voorn, ik... Een relatie in het nachtleven blijkt dus mogelijk.

Daphne en ik kwamen elkaar zelfs tegen in de nacht. Niet alleen de house-cultuur, ook onze relatie begon in RoXY.'

Publiek.

'Het publiek vertegenwoordigt de hele Nederlandse jeugd. Van hooligans tot fashion-vips. In het begin liep alles door elkaar. Nu is het gesplitst, met de muziekstromingen mee. RoXY en iT menen beiden dat ze iets anders doen en trekken daardoor een ander publiek. Paradiso en de Melkweg hebben hun eigen publiek. Chemistry trekt weer een ander publiek. Als je de publieksgroepen van alle clubs bij elkaar gooit, inclusief de gabbers, dan krijg je een doorsnee van de Nederlandse jeugd. Daarom kan je niets in zijn algemeenheid zeggen, behalve dan dat al die jongeren samenkomen om te dansen op muziek. In de rockwereld had je dat niet. Men keek naar een band en ging naar huis. Zo'n party waar alles in beweging is, vind ik vele malen spannender. De energie van mensen die in de nacht bij elkaar komen, geeft een enorme kick. 's Nachts vallen remmingen weg. Mensen leggen hun hele ziel bloot. Er gebeuren zoveel vreemde dingen. Ik denk dat ik ermee doorga tot het einde.'

KIM TUIN (28) > DIRECTRICE BOEKINGSBURO BARKERS

Achtergrond.

'Ik heb van mijn hobby mijn werk gemaakt. In 1989 kwam ik in aanraking met house. Ik ging toen veel uit. Altijd alleen. Andere mensen interesseerden me niet. Drugs evenmin. House! Daar ging het om. Soms ging ik wel drie nachten per week uit. Hoe ik dat heb volgehouden... Overdag verkocht ik etalagepoppen. Ik ging vooral naar RoXY. Maar ik kwam ook nog wel eens in Richter. Daar vroeg ik een keer een plaatje aan. De dj was Dimitri. Ik kende hem niet. In mijn

dronken bui zong ik het plaatje dat ik wilde horen. Toen zei hij: 'Kom morgen maar naar RoXY, want die plaat heb ik nu niet bij me.' De volgende avond draaide hij hem. Dimitri nodigde me uit voor het Gaultierfeest in De Meervaart. We werden vriendjes. Als hij uit zijn dak was en niet meer naar Bergen kon rijden, sliep hij bij mij. Toen ik voor werk in Barcelona was, belde hij op: 'Ik trek het niet meer. Ik heb geen

"House heeft mij uiterlijk niet veranderd. Ik houd niet van housekleding. En ik gebruik geen make-up. Ik wil iemand een zoen kunnen geven zonder aan lippenstift te denken."

zin in al die rompslomp. Ik wil alleen maar draaien. Kan jij me niet komen helpen?' Ik werd zijn manager. En zijn vriendin.'

Relatie.

'Het nachtleven maakte onze relatie niet makkelijk. Dimitri draaide de hele nacht. Mijn werk nam aanzienlijk minder tijd in beslag. Als ik de centen binnen had, was ik klaar. En alleen. Ik miste een samenzijn. Op zo'n avond hadden we alleen contact door de muziek. Van Dimitri heb ik wel geleerd hoe mooi die muziek is. Ik vond het heerlijk om samen met hem op de bank platen te luisteren. Uiteindelijk vond ik dat ik teveel in de scene was en te veel zijn leven leidde. Ik was Kim van Dimitri. Ik miste mijn eigen identiteit. Ik koos voor mezelf. Na Dimitri heb ik nog een jaar een relatie met een grafisch ontwerper gehad. Verder heb ik niet zoveel mannen achter me aan. Ik ben vrij gesloten. Ik sta meer open voor wat anderen doen. Ik kan er een kick van krijgen als iemand mooi of leuk is, maar ik betrek dat niet direct op mezelf. Het is meer om naar te kijken.'

Barkers.

'Ik heb na Dimitri een jaar bij het castingburo van Arjen Boot gewerkt. Ik boekte mensen. Nuttige ervaring, want later richtten Eelco Anceaux en ik het boekingsburo Barkers op. Het buro is stijl-gebonden: clubhouse. Barkers is agent van Dimitri, Marcello, 100% Isis, Vanbellen, Eddy de Clercq, Tommy en (voor Europa) Carl Craig. De dj's werken exclusief voor ons. Dat is nieuw in Nederland. Voor die tijd probeerden veel mensen ertussen te zitten. Daaraan stoorde ik mij enorm.'

Chemistry.

'Chemistry is Eelco Anceaux en Marcel Bakker. Ik sta om de week als gastvrouw bij Escape aan de deur. Sommigen vinden Chemistry commercieel. Maar is commercieel een vies woord? Het betekent dat een heleboel mensen het leuk vinden. En zolang commercieel smaakvol is, heb ik er geen probleem mee. Ik vind het concept van Chemistry ijzersterk. Marcel is de vaste dj, terwijl Dimitri, Tommy en Vanbellen eens per maand draaien. Daarnaast zijn er vaak buiten-

landse dj's en goeie vj's. Bovendien voert Chemistry een deurbelid waarbij iedereen binnen moet kunnen komen.'

Tendens.

'Het meest opvallende gedurende de afgelopen tien jaar vind ik de ontwikkeling in de muziek. Die is sterker en breder geworden en pakt een grotere groep.

House is als een rivier waarin steeds meer stromingen samenkomen. Toen house te hard ging, kwam easy tune. Nu is er jungle, een stroming die diverse stijlen bundelt. Hiphoppers en housers diggen jungle. Die komen elkaar in de Melkweg tegen. Heerlijk die hypes. Ze zorgen voor een frisse wind. Het is dan ook onzin om te zeggen dat het vroeger leuker was. Toen was het spannend, omdat het nieuw was. Maar nu zijn er ook genoeg nieuwe dingen. Zoals het Testlab van Eddy de Clercq. Wat de feesten betreft, zijn we al over een heleboel pieken heen. Het is moeilijker geworden om ze te organiseren. En de prijzen zijn flink gestegen, terwijl de bezoeker er niets extra voor terugkrijgt. Daarom ging men weer terug naar de clubs.'

Drugs.

'Dimitri gebruikte vaker dan ik. Dat schiep een kloof. We hadden niet altijd dezelfde vibe. Drugs pakken me niet echt. Ik vind ecstasy lekker in de natuur. In Goa kan ik doorhalen tot de volgende avond. In een disco wordt het me gauw teveel. Als het uitgewerkt raakt, neem ik niet snel nog een halve pil. Dan wil ik naar huis. Het is totaal geen interessant verhaal, hoe ik met drugs omga. Ik doe het precies als een tijd geleden. Ik zal er niet mee stoppen, maar ik zal er ook niet aan gaan. Gewoon af en toe. Als ik hard gewerkt heb, is het een goeie manier om te relaxen. Het werkt ontzettend verhelderend. Ik krijg goeie ideeën, en kan goed ouwehoeren. Maar de beste drug is house. Dat heeft mij losser gemaakt, opener.'

Uiterlijk.

'House heeft mij uiterlijk niet veranderd. Ik houd niet van housekleding. En ik gebruik geen make-up. Ik wil iemand een zoen kunnen geven zonder aan lippenstift te denken.'

Innerlijk.

'Tussen je achttiende en tweeëntwintigste verander je sowieso veel. Ik heb wel gemerkt dat ik ergens terecht ben gekomen waar ik mij thuis voel. Vroeger zat ik niet op mijn plek. Ik zocht naar een betere omgeving, naar andere mensen. Dimitri heeft de deur geopend. Toen kwam ik thuis.'

Evolutie.

'Ik vind het heel idealistisch gedacht dat house muzikaal louter evolueert. Een romantisch ideaal. Ik denk dat house juist involueert. Dat zag ik al in 1991. Toen ik RoXY begon, was mijn ideaal om hokjesloos te programmeren. 'Wat nou, een homo-avond? We gaan open en zien wel wie er op af komt. Als iedereen maar